

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Faisala Husseiného a soudkyně Michaely Bejčkové ve věci žalobkyně: **České dráhy, a. s.**, nábreží Ludvíka Svobody 1222, Praha 1, proti žalovanému: **Úřad pro ochranu hospodářské soutěže**, třída Kpt. Jaroše 7, Brno, proti rozhodnutí místopředsedy Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře ze dne 9. 11. 2023, čj. UPDI-3883/23/MR, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 3. 2024, čj. 11 A 2/2024 - 37,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

1. Vymezení věci

[1] Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře (dále „ÚPDI“) vydal v záhlaví označené rozhodnutí. Protože sídlo ÚPDI bylo v Praze (Myslíkova 17/31, Praha 1), podala proti tomuto rozhodnutí žalobkyně dne 5. 1. 2024 žalobu k Městskému soudu v Praze coby soudu místně příslušnému. S účinností od 1. 1. 2024 ÚPDI zanikl a jeho působnost plně přešla na žalovaného, který sídlí v Brně. Městský soud proto napadeným usnesením věc postoupil Krajskému soudu v Brně, coby soudu nyní místně příslušnému.

2. Shrnutí kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

2.1 Kasační stížnost

[2] Žalobkyně (nyní *stěžovatelka*) napadla usnesení městského soudu kasační stížností, v níž namítala především nejednotný postoj žalovaného ohledně místní příslušnosti soudů k projednání a rozhodnutí o žalobách proti správním rozhodnutím svého právního předchůdce, tedy ÚPDI. Toto své tvrzení opírá o fakt, že žalovaný ve stejné době podal kasační stížnost proti obdobnému usnesení Městského soudu v Praze o postoupení věci o správní žalobě proti rozhodnutí ÚPDI Krajskému soudu v Brně, v níž argumentuje ve prospěch příslušnosti právě městského soudu (v dané věci NSS vydal rozsudek z 21. 3. 2024, čj. 6 As 10/2024 - 26; v podrobnostech dále).

[3] Stěžovatelka dále argumentuje § 7 odst. 2 s. ř. s., který stanovuje místní příslušnost soudu podle sídla správního orgánu rozhodujícího v prvním stupni. Podle stěžovatelky je tedy sídlo správního orgánu prvního stupně rozhodující pro určení místní příslušnosti bez ohledu na to, zda tento správní orgán v mezidobí mezi vydáním správního rozhodnutí a podáním žaloby proti tomuto rozhodnutí zanikl. Ačkoliv byl ÚPDI zákonem č. 464/2023 Sb. s účinností od 1. 1. 2024 zrušen, nestanovil tento zákon místní příslušnost soudu odlišně od citovaného ustanovení. Proto se stěžovatelka domnívá, že Městský soud v Praze je místně příslušným soudem k projednání správní žaloby proti rozhodnutí zrušeného ÚPDI, jelikož ten měl v jeho obvodu sídlo.

[4] Stěžovatelka uzavírá kasační stížnost tvrzením, že působnost ÚPDI nepřešla přímo na žalovaného, ale na jeden z jeho odborů, konkrétně na Odbor přístupu k dopravní infrastruktuře ÚOHS. Místní příslušnost soudu by tedy neměla být primárně posuzována podle sídla správního orgánu, ale raději podle sídla konkrétního odboru, na nějž působnost přešla a který je nyní příslušným orgánem prvního stupně. Otázkou, zda správní orgán prvního stupně (výše označený odbor ÚOHS) skutečně má sídlo v obvodu městského soudu, a proto se podle něj řídí místní příslušnost, se však městský soud v napadeném usnesení nezabýval; z toho důvodu jej v tomto rozsahu považuje stěžovatelka za nepřezkoumatelné. Navrhuje tedy, aby NSS usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení ve věci samé.

2.2 Vyjádření žalovaného

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popírá, že by k otázce místní příslušnosti soudů zaujímal nejednotný postoj. Jeho konzistentní přístup stojí především na důsledném uplatnění procesní zásady trvání místní příslušnosti soudu (*perpetuatio fori*). Stěžovatelka podle žalovaného zcela přehlíží odlišné skutkové okolnosti ve věci, která je u NSS vedená pod sp. zn. 6 As 10/2024. Místní příslušnost soudu je samozřejmě dána § 7 odst. 2 s. ř. s., podle nějž je místně příslušný ten soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který rozhodoval v prvním stupni. Podle žalovaného je však rozhodný stav, který existuje ke dni podání žaloby, tj. ke dni zahájení řízení. V tomto ohledu odkazuje na usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 10. 10. 2007, čj. Nad 13/2007-39, který říká, že „*pro určení místní příslušnosti jsou až do skončení rozhodné okolnosti v době zahájení řízení; řízení je ve správním soudnictví zahájeno (srov. § 32 s. ř. s.) dnem, kdy návrh došel soudu*“. Podle žalovaného je ze spisu zřejmé, že žaloba byla podána až po 1. 1. 2024, tedy v době, kdy ÚPDI již neexistoval, proto je nutné posuzovat místní příslušnost podle sídla právního nástupce, tedy žalovaného.

pokračování

[6] K tomu žalovaný ještě dodává, že má pouze jedno sídlo, a to v Brně, *ergo* je dána místní příslušnost Krajského soudu v Brně. Na této skutečnosti nic nemění ani fakt, že jednotlivá odloučená pracoviště žalovaného se mohou nacházet v obvodu jiného krajského soudu. Tato skutečnost však pro posouzení místní příslušnosti není relevantní. Z výše uvedených důvodů proto žalovaný navrhuje, aby kasační stížnost byla jako nedůvodná zamítnuta.

3. Právní hodnocení

[7] Kasační stížnost **není důvodná**.

[8] Podle § 7 odst. 2 s. ř. s., *nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany. Má-li tento správní orgán sídlo mimo obvod své působnosti, platí, že má sídlo v obvodu své působnosti*.

[9] Podle čl. X odst. 1 zákona č. 464/2023 Sb., kterým se mění a ruší některé zákony v souvislosti se zrušením Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře (dále jen „zákon č. 464/2023 Sb.“), *Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře (dále jen „Úřad“) se zrušuje*.

[10] Podle čl. X odst. 2 zákona č. 464/2023 Sb. *působnost Úřadu stanovená zvláštními zákony přechází na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, včetně působnosti správce kapitoly podle rozpočtových pravidel*.

[11] Podle čl. X odst. 10 zákona č. 464/2023 Sb. *správní řízení a další postupy, zahájené Úřadem v oblasti jeho působnosti a přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nedokončené, dokončí Úřad pro ochranu hospodářské soutěže; dosavadní úkony Úřadu se považují za úkony Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže*.

[12] Na základě citovaných ustanovení NSS uvádí, že ÚPDI od 1. 1. 2024 zanikl a na žalovaného přešla působnost tohoto zaniklého úřadu. Žalovaný se proto správně stal účastníkem nynějšího řízení. Zákon č. 464/2023 Sb. zakotvuje postavení žalovaného jako účastníka správních a dalších řízení, avšak nijak nemění úpravu místní příslušnosti správního soudu v případě dříve zahájených soudních řízení. Při posouzení místní příslušnosti proto NSS vyšel z obecné úpravy s. ř. s.

[13] Problematikou posuzování místní příslušnosti se NSS již opakovaně zabýval. NSS konstatoval, že zásada trvání místní příslušnosti soudu (*perpetuatio fori*) se jako obecná právní zásada užití nebrání skutečnost, že není výslovně vyjádřena v ustanoveních § 7 a § 129 a násl. s. ř. s. (usnesení NSS ze dne 13. 5. 2003, čj. Nad 41/2003-32, nebo ze dne 12. 6. 2003, čj. Nad 52/2003-28).

[14] Na uvedené následně NSS navázal usnesením rozšířeného senátu sp. zn. Nad 13/2007 citovaným v bodě [5]. Rozšířený senát se zabýval obdobným případem jako je i nynější věc, tedy zánikem původně příslušného správního orgánu v průběhu soudního řízení. Konstatoval, že zásada trvání místní příslušnosti soudu (*perpetuatio fori*) je plně aplikovatelná i ve správním soudnictví. Zkoumá-li tedy soud místní příslušnost za řízení, musí ji

posuzovat zpětně ke dni zahájení řízení, a pro případné rozhodnutí o místní příslušnosti pak platí, že rozhodující je stav v době, kdy bylo řízení zahájeno. Řízení je ve správním soudnictví zahájeno (srov. § 32 s. ř. s.) dnem, kdy návrh došel soudu. Místní příslušnost takto určená trvá až do skončení řízení bez ohledu na pozdější změny okolností (potvrzeno i pozdější judikaturou, např. usnesením rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 11. 2018, čj. Nad 99/2018-75). Na základě konkrétních skutkových okolností rozšířený senát v dané věci uvedl, že pokud po zahájení řízení došlo ke změně na straně žalovaného v tom smyslu, že byl jako orgán bez náhrady zrušen, nemá tato skutečnost sama o sobě žádný vliv na místní příslušnost správního soudu povolaného přezkoumat správní akt, jehož byl zrušený orgán původcem.

[15] Nynější případ se však od případu posuzovaného rozšířeným senátem NSS liší. Podle informací ze soudního spisu městského soudu totiž vyplývá, že v nynější věci stěžovatelka žalobu městskému soudu doručila až dne 5. 1. 2024. V den podání žaloby již ÚPDI neexistoval, proto se od jeho někdejšího sídla v Praze nemohla odvíjet místní příslušnost městského soudu. Žalovaný tedy byl účastníkem řízení již od jeho zahájení. V kontextu výše citované judikatury je proto zcela zřejmé, že v rozhodném okamžiku se již místní příslušnosti odvíjela od sídla nástupce ÚPDI, kterým je žalovaný. Městský soud proto nepochybil, pokud věc postoupil krajskému soudu. NSS uzavírá, že k posouzení nynější věci je místně příslušný krajský soud.

[16] Stěžovatelka v závěru kasační stížnosti namítá, že městský soud měl místní příslušnost posuzovat podle adresy odboru žalovaného, na který působnost ÚPDI přímo přešla, a jelikož tak neučinil, je jeho usnesení v tomto rozsahu nepřezkoumatelné. Tato námitka je však zcela nedůvodná. NSS k této námitce podotýká, že žalovaný má podle § 1 odst. 2 zákona č. 273/1996 Sb., o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, pouze jediné sídlo, které se nachází v Brně. Správní orgán může mít i odloučená pracoviště, jejichž adresa není shodná s adresou sídla správního orgánu. Odloučená pracoviště jsou však součástí správního orgánu, proto musí být pro účely určení místní příslušnosti soudu zohledněno pouze sídlo správního orgánu, adresy pracovišť jsou v tomto ohledu irelevantní.

[17] Závěrem NSS ještě poukazuje na stěžovatelkou zmíněný rozsudek NSS čj. 6 As 10/2024 - 26, v němž ÚOHS coby stěžovatel argumentuje pro místní příslušnost městského soudu. Zde však NSS plně ve shodě s vyjádřením žalovaného upozorňuje na zásadní skutkové odlišnosti nynější věci a citovaného rozsudku. V době, kdy byla 20. 12. 2023 podána žaloba proti rozhodnutí ÚPDI, tento úřad ještě existoval, místní příslušnost soudu se proto určila podle jeho sídla, které bylo v Praze. Z toho důvodu byl v souladu se zásadou *perpetuatio fori* i po 1. 1. 2024 stále místně příslušný městský soud. To však v nynější věci neplatí, jelikož žaloba proti rozhodnutí ÚPDI byla soudu doručena až 5. 1. 2024.

4. Závěr a náklady řízení

[18] S ohledem na vše výše uvedené dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

pokračování

[19] O náhradě nákladů řízení rozhodl NSS v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka ve věci neměla úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, žalovanému pak v souvislosti s tímto řízením nevznikly žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. dubna 2024

Ondřej Mrákota
předseda senátu